

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
13 aug. st. v.
25 aug. st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principala 375 a.

Nr. 33.

ANUL XXV.
1889.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Țiganul la pește.

Într'o ȝi, la ȝi de vĕră,
Când eră așă sub sĕră,
Tetea 'ngrabă s'a sculat,
Alba ȝite și-a 'nhămat
Și-a pornit să prindă pește
Să mănânce hoereșce:
Pește crap din balta mare,
Unde găsca stă 'n picioare.

Ș'alergă, fugiă, fugiă,
Alba tetei cât putea.
Ș'alergă de cădea 'n nas
Cum fugiă de fătii la pas.

Când eră pe la sfințit
Tetea balta și-a zărit
Și mână, mână, mână
Și mână și ascultă.
Văi și dealuri resunau
Peștii 'n baltă cum cântau
Pe cât ochiul cuprindea
Balta tetei se 'ntindea.
Eră balta mare lată
Mai aprôpe de uscată.
Apa verde de mătrĕță,
Dar nici apă cât verdĕță.

Pe verdĕță sus ședeau
Peștii toți și ciripiau
Rădĕmați în doue labe
Și-i cântau lui tetea slave,
Toți cu ochii alunăți
Și la gușă toți umflăți.

Cei din baltă toți cântau
Și cu alții se 'ngăneau
Se 'ngăneau cu aceia care
Stând pe mal cântau mai tare.

Când pe tetea l'au zărit
Toți în baltă au și sărit:
A sărit taraful tot
De-a stropit pe alba 'n bot.
Ėr când tetea a ajuns
Peștii toți s'au fost ascuns.

D'apoi tetea s'a gândit
Cum ar fi mai nimerit
Mai ușor de pescuit:

A mănă, a tot mănă
Tocma 'n baltă a intrat,
A bătut și-a opintit,
Drept la mijloc s'a proprit.

Ca să facă, deci, izbândă
S'așĕdă dintĕiu la pândă.

Șĕdĕnd tetea și pândind
Vĕdĕ pești din nou foind
Scolĕnd capul ĕr afară
Și 'ncepĕnd să cânte eră
Alții cântecu-și oprese
Și la tetea 'n sus privesc

L'au privit ce l'au privit
Până când s'au imblăndit
Și 'ncepură apoi să sară
Când pe schiță când pe scară
De pe scară și 'n căruță
Și la tetea 'n trăistută.

Tetea 'n traistă-i punea
Pentru mĕsă-i pregătiă.

Strins'a tetea, strins'a pește
Ėde gândiai că se speteșce
Biĕta albă cum trăgea
În spre casă când veniă.
Cu căruța diminĕță
Verde totă de mătrĕță.
Prins'a pește dar nu șagă
Căci șĕduse-o nôpte 'ntrĕgă.

Când ajunse-apoi acasă
S'a gătit să stea la mĕsă,
Să mănânce crap prăjit
Chiar de tetea pescuit.
I-a prăjit, i-a pus pe foc:
Făceau peștii numai miore

Mama peștii mi-i cocea,
De picôre mi-i prindea,
Și lui tetea-i intindea
Ș-apoi tetea mi-i rupea
Măncă tetea cât putea
Ș-apoi dancelor dădea.

Și-am tot copt, am tot mâncat
Crap tot prospĕt nesărat.

Dar un șmecher mai apoi
 Vra să-și facă ris de noi
 Și dicea că ne-am spurcat :
 Crapii care i-am mâncat
 N'au fost pește adevărat.
 D'apoi cine-i vinovat ?
 Tetea d'or l'a prins din baltă,
 De nu-i pește ce-i dar altă ?
 Decă nu-i in baltă pește
 Apoi unde se găsește ?
 Tótă lumea spune-așă
 Pește 'n baltă poți afla! . .

Ori ghicit ori pîngărit,
 Dar păcat că s'a gătit
 Noi mâncat-am c'am fost prins
 N'am mâncat d'or innadins.
 Am mâncat căci am cercat
 Decă-i pește adevărat ?

Th. D. Speranța.

Lacrimi.

Lui E. C.

I.

Remăsese locului când îl văduse negru, elegant, cu ochii plini de nespusă pricepere, cu nara vioie, cu belșugul de panglice albe și albastre simpletite în cămași desă și lungă.

Și când tatăl seu îi dîsese: »incolecă, e al teu«, pornise spre el un pas și se oprise scurt cu bătați repeși la inimă, cu una din privirile ce sînt un nemărginit de iubire, și de fericire și de recunoștință.

Singuri tatăl și fiul, mai un copil, — mai mult frați decât tată și fiu — trăiau o viață liniștită, pe care n'o mai păta nici o picătură de nenorocire, o viață de fericită iubire.

II.

Un apus ne mai pomenit de frumos. Vîrfurile muntelui scipiau poleite de sfîrcurile razelor de soare care nu scăpătase de tot, care salută încă lumea până a nu se cufundă în marea de întunec.

Înainte de ce paserile să începă a-și căută craca pe care după scuturări cu flori și cu ciripiri din ce în ce mai rare, mai adormite, să cadă în aromire; înainte de ce insectele, cu zbărnațuri și țirări să începă a-și urmă menirea în tainica beznă, prin alea de tei ale căror flori gălbui ameteau văzduhul cu mirosul, veniau doue ființe: un bărbat și o fată, proprietarul moșiei vecine cu fiica sa, tinără cu figura puțin prelungă, palidă, distinsă mult, cu mijloc să-l frîngi în degete, cu gene lungi și negre și dese încongiurând ochii din cari pornia una din acele priviri dulci ce te pătrunde, te pătrunde, te pătrunde zvărlindu-ți inima în genuchi în estatică adorare.

Și inima băiatului zvărlită lusesese de cum o văduse întei — era o lună de atunci — și în zvărlire, atât căduse de îndurerată, că nu se mai putea ridică; adora copilărește mult, de necreșut de mult.

Cum o vedu îi eși înainte.

— Știi? . . tata mi-a dat un cal . . . Mergi să-l veși? . . Îl chiamă Bondy . . . Uite ș'o bucatică de zahăr să-i dai ca să te cunoască . . . Să veși ce ochi frumoși are! . . Să nu-ți fie frică, e blând . . . Are o șea galbenă . . . pe rîndaș îl chiamă Andrei . . .

Repede, cu bucuria-i nețermurită de copil ale

cărui așteptări luseseră chiar întrecute, spunea mereu, într'una, sîrînd dela un lucru la altul cu o ușurință de mirat, neșciind ce să spună mai curînd, atât i se înfățișau toate odată în minte, dorind să spue mai mult și mai mult, pe când ea palidă, mândră, nu atât impresionabilă, mai în vîrstă decât el, pășia rar, umbră în lumina apusului cu reflecte de aur, cu scelipiri de petre scumpe.

În grajd era încă lumină. Putea vedea bine. Vădu, și o cuprinse o admirație caldă în fața frumuseții fără sîmîn a animalului negru, al cărui păr țesălat, restesălat strălucia cu efecte de moar.

Îl mîngăie, îl sărută pe nara ce se umflă repede lacom, la vederea zahărului, și eși.

El rămase în urmă. Se repeși la cal și-l sărută și el pe nară în locul unde-l sărutase dînsa, și-l sărută încă odată, de doue, de trei ori cu foc păti-maș, cu năvală de lacrimi în ochi.

III.

Sînt veacuri de atunci.

Acum, din tótă nu a mai rămas decât pomenirea unui nume însemnat.

Frumusețea care se numia »Bondy« zace omorît din pricina unei bôle fără îndurare într'o răriște de pădure covorită cu erbă môle printre firele căreia, cât lumea, insectele vor țirăi și zbărnați la vremea apusurilor minunate.

Ei? . . Ea nu știe, nici va ști cu ce adorare o adora el.

La el amintirea lacrimilor de odinioară, dă brînci lacrimilor de acum, ce sînt și lacrimile amintirei dulci și lacrimile nemărginitei fericiri apuse.

Dumitru Stăncescu.

Peste drum.

Ei . . .

Cînd me uit să ved ce vreme e afară, cînd ridic perdeua și deschid ferestra pentru ca să intre aer curat, și pentru ca în veluri de lumină să dea năvală și să-mi imbăeze odaia, de câte ori ochi-mi vor să iasă la plimbare dau de casa de peste drum.

Ce urită e casa de peste drum!

Pecetia vremii cutropitoare se vadeșce în zbărciturile zidului odinioară alb, care — crăpat în capricioase linii — amenință să se prăbușescă în pofida varului ce nu mai pôte lega cărămizile subțiri, de un veac arse. Părți din streășina ruptă atarnă ruginite, se mișcă în voia batjocurei vîntului cu zgomot jalnic. Și prin găurile sgeheburilor, și printre olanele sparte — între care mușchiul verde se întinde ca o iluzie de puternică și plină de viață tinerețe — s'au ivit și au crescut burueni lălăi, ce-și lăgană florile fără miros, fără farmec cu mișcarea durerosă a unui cap de om desnădăduit.

La o ferestră sînt flori.

Printre verdeta îndrușcimului, rosetei, maghiarului pătată de ruginiu micșunelelor și de roșul aprins al mușcatelor însolte, se ivește un cap ce are ochi mari, negri cu privire prelungă dulce, dulce la umbra adăpostului de gene sub boltele fără cusur ale sprîncenelor, cu nasul mic, nișel obraznic, cu gura prinsă între doue gropițe adorabile, zîmbind vesel și vecinic.

Ce frumoasă e ferestra casei de peste drum!

Dumitru Stăncescu.

Fericire apusă.

Tot ei . . .

Fincrunțarea îi săpă între sprincene săgășe adânci. În ochi i se zugrăvi întreaga durere ce simți înimă-i care se strînse ca sub o crudă apucătură de cleșce.

Perdelele căduseră ca de plumb peste ferestrele, între pervazurile cărora de alătea ori, noptea, se arătase silueta bustului ei artistic de frumos.

În șirul neîntrerupt de nopți se întemplau unele limpeși, alte cu altul tainic al zorilor ce nasc; din tipsia de aur părăsită în mijlocul melancolicului câmp de stele, pornă lumină pe cărările pieșișe ale razelor. Atunci silueta luă formă hotărâtă, se făcea ființă cu gura prinsă între doue gropițe adorabile și pătând cu un alb de mărgăritare, printre buzele desfăcute de zîmbetu-i neasemuit de dulce, roșeța rușinosă ce se înlîndea până la urechile frumose ca un desen, până la ochii mari ce totdeauna plutiau într'o rouă de tacerimi.

Șir neîntrerupt de nopți se plimbase de colo până colo, la acelaș ceas, pășind încet, uitându-se la ferestre într'una și lung . . .

Ea îl așteptă totdeauna, scotea capul și scotocia întunerecul, de întârziă un minut, chiar când ploia cădea năpraznic; și de cum îl vedea, îi zîmbia. Îi zîmbise odată, de doue ori, de multe ori. Atât. N'o cunoșceai și n'o puteai cunoșce atunci. Așteptă.

Și acum plecase.

Fericirea, pe care iluziile îl făcuse s'o credă neconținută, scăpala de-odată nelăsând urme, ca soroale ce scapătă iute, într'o clipă, dincolo de norii groși și întinși. Din și nopțe repede, fără cel puțin dureroasă dar tihnita jale a amurgului după ce ultimele sîncuri de strălucire și-au dat sufletul.

Când trecea cu fața colorată de espresia încântărei că va vedea-o, eră închis tot . . . Perdelele căduseră ca de plumb peste ferestre . . . Atunci încrunțarea îi săpase între sprincene săgășe adânci și în ochii-i se zugrăvise întreaga durere ce simțise înimă-i care se strînse ca sub o crudă apucătură de cleșce.

Dumitru Stăncescu.

Prunele.

(După Alphons Daudet.)

I.

De vrei să șciți anume cum
Noi ne-am iubit din niște prune,
În taină-o să ve spun acum,
De vrei să șciți anume cum.
Când nu vrei dai de-amor în drum:
Te-aprinzi de blonde, ori de brune,
În doue vorbe etă cum
Noi ne-am iubit din niște prune.

II.

Un unchiu al meu livadă-avea,
Er eu aveam o verișoră;
Eu o iubiam, ea me iubiă;
Un unchiu al meu livadă-avea.
Într'ensa hrana își găsiă
Tot ce e pasere și sboră.
Un unchiu al meu livadă-avea,
Er eu aveam o verișoră.

III.

În țori de țiuă ne plimbam
Eu și Maria în livadă.

387
Voiși și gingași cum eram,
În țori de țiuă ne plimbam.
Privighiătorile-ascultam
Și ne-ascundeam să nu ne vedă;
În țor de țiuă ne plimbam
Eu și Maria în livadă.

IV.

Livada în concert eră.
Cântau mii păseri mici, voișe,
În si be mol, în ut, în la:
Livada în concert eră.
Er viul soro picură
Ici, colo, raze luminoșe.
Livada un concert eră,
Cântau mii paseri mici, voișe.

V.

Maria, dulce surișend.
Frumosă coz, firăscă 'n grații,
Simțiă în pept înimă-i crescend,
Maria, dulce surișend.
Săriă glumind, strigând, cântând
Ca și școlarul în vacanții.
Maria, dulce surișend,
Frumosă coz, firăscă 'n grații.

VI.

Într'un desiș cum se vedu
Lung, galeș se uită la prune
Și, lacomă, să guste vru.
Într'un desiș cum se vedu
Dădu în prun și începū
De ici, de colo să adune;
Într'un desiș cum se vedu
Lung, galeș, se uită la prune.

VII.

Mușcă dintr'una 'ncețișor
Și mi-o dădu . . . Ce și senină!
Simți în suflet un fior;
Mușcă dintr'una 'ncețișor.
Pe margini dinții sei, ușor
Trăseseră-o dantelă fină.
Mușcă dintr'una 'ncețișor
Și mi-o dădu: Ce și senină!

VIII.

Atăta fu, dar fu d'ajuns.
Un fruct trădă iubirea-i rară
Ce 'n alt chip greu ași fi pētruns.
Atăta fu, dar fu d'ajuns.
Mușcaiu și eu, — și nu p'ascuns, --
Pe unde dinții sei mușcară;
Atăta fu, dar fu d'ajuns:
Un fruct trădă iubirea-i rară.

IX.

Cetitōrelor.

În ce fel, dōmnelor, șciți cum
Noi ne-am iubit din niște prune.
Când nu vrei, dai de-amor în drum,
În ce fel, dōmnelor, șciți cum.
Er de vor fi blonde, séu brune,
Să înțelégă-altfel acum:
Atăta reu, căci etă cum
Noi ne-am iubit din niște prune.

Radulescu-Niger.

Toma. Nici de cum George! . . . Me înțelegi reu, ătă totul. Am cređut sincer după vorba ta, că ță-ai schimbat ținta . . . Am cređut că pășesc inaintea dorințelor tale, inapoiindu-ți cuvântul . . . Dar de vreme ce stăruiești, e de ajuns; sânt încântat.

Mariana. (Deschidând ușa.) Trasura așteptă! (Inchide ușa brusc.)

Toma. Hm! m'ar gătuî dec'ar putea, babornita asta. Dar, să ne incingem bine șălele. (Se învleșce cu mantaua lui, preumblându-se.) Apropo! drace! . . . mi se pare că mi-ai spus că tu nu poți dormi în trăsura?

George. Ba să me ierți, dorm mai bine decât totă lumea.

Toma. Bine, și mai bine! Feresta acésta dă in stradă? (O deschide și închide repede.) Oho! ce vifornită îndrăcită . . . trebuie să crape și pietrele! A! și mi se pare că nugeau dela trăsura e stricat . . . mi-i frică să nu degeri pe drum, dragul meu!

George. (Făcându-și toaletă de călătorie.) Nu te teme de nimica; eu îndur frigul întocmai ca un Lapon.

Toma. Atunci bravo! bravo! . . . (Sună noue ore; intră dna Dupuis aducând un șal.)

Regina. (Cu o voce scurtă.) Totul e gata. Ia-ți cheile, dragul meu. Am mai adaus câte ceva ce uitaseși, vei vedea, și apoi, am tăiet o jumătate din cașmirul meu cel vechiu, pentru ca să-ți învleșci gâtul.

George. Ce nebulie! Să-ți tai cașmirul! Dar, de ore ce lucrul s'a făcut, dămi-l.

Regina. Și ătă și cealaltă jumătate pentru dta dle Tom.

Toma. Pentru mine? (O priveșce fics.) Iți mulțămesc, dnă, iți mulțămesc.

Regina. Iți vei aduce aminte de făgăduințele dtale dle, nu-i așa? (Rouvière face semn că da, și se întornă brusc.) Și tu George, vei scrie cât se va putea des, mai ales ficei tale?

George. Cât se va putea mai des, și ficei mele și ție. (Iși îndesă șapca pe ochi.)

Toma. (Iși încăldeșce picioarele, și consultă cu distracție un calendar pus pe cămin; de-odată strigă: 12 ianuar! . . . cum! ađi e 12 ianuar? . . .)

Regina. Da, — așa cred . . . Dar ce dată e acésta, 12 ianuar?

Toma. Acésta-i o dată care me priveșce numai pe mine . . . Sânt cinci ani, — la o asemenea epocă, și aprópe la acésta oră, treceam printr'o încercare care nu va eși ușor din memoria mea.

George. Ce încercare? Vr'un accident?

Toma. Nu. Eram bolnav, numai atât, — și bolnav într'un han — dela drumul mare, ceea ce nu pré erá vesel de tot.

George. (Sec.) Bóla te póte cuprinde ori unde.

Toma. Se 'nțelege! Dar, pentru a înțelege gravitatea lucrului, trebuie să incerci până in ce punct pot fi deosebite, impresiunile bólei, după condițiunile in care ea ne surprinde.

George. Ei! mórtea e totdeuna mórte.

Toma. Cređi tu așa? . . . Aș fi voit să te vđ . . . Ascultă: eram la Peschiera, pe lacul de Garda, țera frumósă de altmîntrelea . . . o să trecem și pe-acolo . . . Am să-ți arat și hanul . . . Am fost reținut acolo prin nu șciu ce soi de friguri îndrăcite. In timp de opt zile, totul merse bine, căci eram într'un delir continuu; dar într'o frumósă séră, in séră de 12 spre 13 ianuar, tocmai, — me trezii cu un simț de o așa in-

grigare și slabaciune, și in acelaș timp cu o luciditate de spirit așa de bizară, încât nu me mai îndoiam că sfêrșitul mi s'a apropiat cu totul . . . Ei bine, George, am înfruntat in viéta mea destule scene gróznice, și mi le reamintesc cu un fel de plăcere; dar, când gândesc la acea clipă a trezirei mele in astă miserabilă odae a hanului, cărei de gróză mi se streacor in tóte ósele mele. (Mariana intră; după un semn al dnei Dupuis ea se opreșce lângă ușă.)

George. (Apropiându-se.) Și ce-ai vđut tu in acea odae?

Toma. Nimic estraordinar. — Niște ómeni cari credeau, ca și mine, c'o să me duc pe cea lume; o femeie bătrână și un medic tiner, cari vorbiau încet într'un colț, un preot ingenunchiat la picioarele patului meu, și drept cadru al acestui tablou de o banalitate funebură, niște perdele zdrențuite și niște mabile desperechiate și șchiópe. Inse, ceea ce me revoltă, ceea ce me mișcă până in fundul sufletului, nu fu nici aspectul murdar al interiorului, nici chiar gătirea de mórte ce o vedeam in giuru-mi; fu aerul de nepăsare și de distracție barbară ce domniá in giurul meu, fu părăsirea complectă, deșertul in care me simțiam murind. — Nu puteam vorbi; dar . . . Dómne, par că zeresc încă și astăđi acea vedenie posomorită! Priviam cu ochii rugători in tóte părțile, încercând a legá de timeri ce mic obiect viéta care mi-o simțiam fugind, cerșind cu multă jale acestor fețe nepăsătoare din giurul meu, un mic semn de interes séu măcar de milă, întrebând in umbră chiar păreții, mobilele, totul . . . căutând un singur obiect, care să vorbescă íniei mele . . . O singură amintire care să legene cel din urmă somn al meu . . . ceva, care să me fi cunoscut, și care să dică un adio! — Totul ími erá străin.

George. (Sombrou.) Ei! mórtea nu-i nici odată o impregiurare plăcută! In acest moment de crisă, singurătatea póte să-și aibă tristețele sale; dar incungiurul unei familii are și el pe ale sale, cari nu prețuesc mai mult.

Toma. (Cu melancolie gravă.) Cređi? . . . cât despre mine, mórtea, așa cum Dđeu a făcut-o pentru ómeni, astfel precum mulțimea o suferá, mórtea in mijlocul ingrigirilor și a mângăerilor, mórtea plânsă și care plânge de asemenea, ími apărea, după agonia mea in singurătate, ca o dulce serbătoare abia tulburată de un mic nor! . . . Ah! in nóptea acea mi-a trecut prin cap niște idei atât de stranii . . . (Loveșce fruntea cu mâna.) Ei dar, tu ești gata?

George. Când voești . . . Dar ce fel de idei . . .

Toma. A! pentru a-ți spune adevêrul . . . am perdut câteva grăunțe din trufia mea; nu me mai felicitam atâta de esistența ce mi-am ales'o in afara obicnuințelor comune . . . Pentru ce s'o neg? Adevêrata carte a vieței se deschise de-odată inaintea mea, și cetii, pe tóte paginile, scrise de o mână cereșcă cuvintele datorie și sacrificiu! Mie nu mi-a plăcut acésta lege vulgară; nu vđusem decât rigurile ei; dar acum îi cunoscui și binefacerile! . . . am fugit din interiorul societăței pentru am dobândi independența, — și nu găsii totuș, pretutindenea, decât un vecinic esil; cređui să descopêr, peste rutina omenescă, bunuri necunoscute de mulțime, n'am dobândit decât o tineretă fără nici o afecțiune, — o bătrânețá fără sprigin, — o mórte fără lacrimi! (Cu forță.) Atunci, George, atunci am șciut cu ce preț Dđeu ne vinde noue egoismul!

George. Și mult timp ai fost tu in acésta stare?

Toma. Destul, pentru a nu o mai uitá nici odată . . . Tinerul medic, vđând că privirea mea se îndreptá spre densusul, se apropiá de patul meu, și simții pe brațul meu atingerea mânei sale reci, îndi-

V É R A.

ferente ca și inima sa. — Am vădut pe tatăl meu murind; îmi reamintii grabnic, și foarte lămurit ca și cum aș fi vădut acea scenă repetându-se încă odată înaintea ochilor mei. — pe toți cei ce l'au încungiuat în aceea oră supremă, servitorii familiari ai casei, bătrânul doctor și preotul cu părul lui cel alb, amici amândoi din copilărie, — mama mea în sfârșit, escelenta mea mamă, toți aplecați asupra patului lui, toți îi surideau în mijlocul lacrimilor, și încântându-i mărtea după ce-i încântaseră și viața! La această gândire, la aceste inchipuiri, inima mea, ori cât de secă eră, se revărsa în bocete... (Vocea i se zdrobește.) Eram scăpat!... (Face câțiva pași; dna Dupuis, cu cotul răzemat de cămin și capul în mâni, întornă ochii.)

George. (Tulburat.) Aceste amintiri îți fac reu, amice!

Toma. (Sarbed.) Imi fac reu, — da!.. pentru că totul ce ved aici, chiar în acest salon, le trezește din nou, le esaltă încă! (Vorbind în sine.) Tote aste locuinți din vremurile vechi se asemănă, am vădut toate aceste în prima, — în cea mai bună a mea tinerețe... Aprope de ferestă, ca și aici, eră unica mesă de lucru, înaintea căreia regăsim pe mama mea în fiecare an; la colțul focului, marele jilt din care tatăl meu se ridică pentru a me sărută; pe pereți portretele de familie, păzitori ai păcii și onorei casnice; pretutindenea, ca și aici, urmele vădute a doue vieții strins unite... înlănțuite pentru totdeuna!.. Acolo i-am vădut... Ar fi trebuit să me instruesc după pilda lor... și a trebuit să tăresc pe totă fața pământului plictisul vieții mele desrădăcinate și remușcările neconținute a unei datorii necunoscute — înainte de a înțelege că ei erau fericiți!.. Dar șcieau ore chiar ei fericirea lor?... Vai! n'am auzit eu pe tatăl meu rîvnind acele plăceri amare pe cari trebuință în urmă să le gust eu?! n'am fost eu dese ori marturul nemulțumirilor lor, plângerilor lor naturale? Sermani moșnegi! și de îndată ce unul din ei a dispărut, celalalt n'a mai putut trăi...

George. Amicul meu!

Toma. (Förte emoționat.) Ei bine! eu, îndată ce casa îmi remase deșartă, o vëndui!.. am avut o astfel de inimă! — Odaia în care me născusem, ferestă unde lucră mama mea, unde am vădut sörerele pentru întăiaș dată, toate tradițiunile, toate credincioșele amicii ale solului natal, vëndui totul!.. lăcui ceva mai bun... înstrăinai patrimoniul meu... așa că astăzi nu mai pot asigura bătrâneții mele, prin miroșul unei moșteniri, nici minciuna a unui mic devotament... Vai! ceea ce mi-i mai simțitor, e că nu pot rescumpără acea sermană casă de țără, pentru a fi în ea iubit... cel puțin de umbre... pentru a trăi acolo mai puțin singur ultimele zile ce-mi rămân, — pentru a muri acolo!.. (Cu violență.) Dar bine! o să plecăm noi odată?

George. (Cu alan, luându-i mâna.) Da, Tom, da, vom plecă, — decă tu vei refușă de a primi pentru totdeuna la vatra familiei mele locul unui amic, — locul unui frate? (Femeii lui.) Și tu, — nu mai plânge... uită această oră de ingratitudine... cea întoi din viața mea... și cea din urmă deasemenea!

Regina. (Sărindu-i în găt.) Oh! George! alergând la Tom, care-i privește cu ochiul plin de lacrimi.) Oh dle Tom! decă această fericire ce ni-ai inapoi-o ar puté să te ispitescă, cu câtă bucurie v'am face o mare parte!..

Toma. (Esitând.) Dnă!.. amicii mei!.. Ah! George! nu te poți jucă cu adevărul... m'am prins ca un copil în lațul ce-l intindeam. (Șede, ca aproape să-i piară toate puterile; George și femeia lui îl in-

cungiuară rugându-l. El reincepe cu jumătate voce.) Totuș acesta e un dulce vis pentru un serman părăsît ca mine.

Regina. (Intrunind mâinile ei transport.) Rămâne!

Mariana. (Care-și șterge ochii într'un colț.) Me duc să-i fac patul în frumoșă odaie albastră, nu-i așa, dómnă? (Merge spre ușă.)

Toma. (Ridicându-se repede.) Ei! drace, Mariana!

Mariana. Me duc, me duc!

Toma. Ei bine!.. da, pré bine... dar ia séma să nu-mi pui picioréle mai sus decăt capul, frumúșica mea!.. Seiđeci de centrimetri de inclinare, decă binevoești! Și apoi, Mariano, păzeștete pe viața ta... (Se intrerumpe, scutură capul suriđcnd și adaugă cu dulcétă.) Fă-l cum îți va plăcea, Mariano, și de sigur că va fi pré bine. (Mariana ese.) Vedeți, amicii mei, totdeuna mușcă acel blăstemat de egoism... dar sper că voi veți șci pré bine să me desfăceți de asemenea apucături... Ah! în sfârșit o să me odihnesc și eu puțin!.. (Șede eră.) Făcui o mare plăcere, dnă Dupuis... Cunosc prin esperință miseriele esilului... rechiamă mișisóra dtale!

N. A. Bogdan.

Fantoma păcii eterne în desvoltarea sa istorică.

(Schită istoric-cultural.)

Resboiul e așa de vechiu ca și omenimea, și în istoria tuturor timpurilor și popórelor mai că nu s'ar află un factor, care să fie mai puternic decăt densusul. Nicăiri în lume n'a esistat vr'odată o pace absolută. Resboiul însuși e numai o formă de aparință a luptei neinterupte pentru esistență, care pune în mișcare atât lumea organică cât și cea neorganică. El e tot atât de greu de sterpit, ca și lupta pentru esistență însași, căci lupta și cërta neconținută a tuturor puterilor vitale între olaltă, e principiul fundamental al esistenței, care principiu se identifică prin urmare cu acesta luptă.

Dară de și recunóșcem necesitatea naturală a resbelor, totuș nu putem altmintrene, decăt a compătimi adănc o atare ordine a lucrurilor, căci pașii deului resbelului lasă în urma lor numai miserie neevitabilă, peire și mörte. Precum seceră o luptă simplă bărbații, așa prepădește resboiul popóre întregi. El lătește nenorocire peste mii și mii de ómeni, și imprășcie milioane de bani. Comercial stagnéză și meseriile încetă, când sună trîmbițele prin țără. Puterea fisică triumféză asupra celei spirituale, crudelitatea dură decide asupra binelui și reului popórelor. Cine ar puté negă, că resboiele causéză rane insutite, și n'ar dori finea resboiului și binecuvântările păcii?

Pacea e, ca să vorbim cu poetul, în toate casurile, ultima intenția a resbelului. De ce ore să nu-l pótă evită cu totul omenimea dotată cu rațiune? De ce să se intrerumpă epocole de pace totdeuna din nou prin aceste sguduiri grozave, pe cari le numim noi resboie? Nu esistă ore vr'un remediu, a constrînge principi, state și popóre la o delaturare pacinică a ori cărei certe între olaltă? Óre e pacea eternă într'adevăr numai o fantomă?

Istoria universală ni dá un respuns înțelegibil la întrebarea acesta. Ea ni arată lămurit, că resboiele și pacea sînt neevitabile pentru omenime, căci precum fortunele aerul, așa eurătesc resboiele conștiința popórelor și le oțlesc spre o energiă nouă. Ea arată înainte de toate, că toate încercările a pro-

cură starea unei păci eterne s'au frânt de imposibilitatea internă a acesteia.

Și atari încercări n'au lipsit nici într'un timp, ele ajung până în anticitatea cea mai profundă. Lor li-a mulțămît Elada întocmirea străvechiă a »echechiriei«. adecă a păcii deșci, care demândă pentru timpul jocurilor serbătorești naționale prin totă Grecia un armistițiu general, pentru ca fiecare călător să pôtă peregrină cu siguranța la locurile sante. Din pacea acēsta au resărit societățile inchiiate între statele cealalte, federațiunea Amficionilor, cu nisuințele sale a depărtă prin influința unui juriu comun tôte certele iscate.

Dară federațiunea acēsta s'a frânt de referințele reale, și voind Tebanii a reinvia mai târziu instituțiunea acēsta deja cugetată, au provocat tocmai opințiile lor rebelul teribil, așa numit »resbelul sânt«, care a dat ansă la derimarea și desonorarea celor mai multe sanctuare din intrēga Eladă.

Roma a devenit acea, ce a fost, numai prin resbóie, și prin totă durata republicei s'au inchiis numai de doue ori porțile lui Ianus, ca semn că în lăuntru confiniilor imperiului gigantic păsază ori ce fel de arme.

Și totuș a fost un împărat roman, și încă un împărat rădicat pe tron de cătră ostași, care s'a încercat pentru prima dată a realisă în practic idea unei păci universale. Împăratul Probus a fost acela, care în seclul al III. după Chistos, a socotit puterea imperiului destul de firm întemeiată, ca să pôtă da lumii o pace universală. »Armele să odihnescă, poporóle să nu mai plătescă contribuții pentru resbel« porunci el atunci. »Al plugului se fie taurul, éră în favorul păcii să se țină caii. Nicăiri să nu provină lupte și resbóie, mai mult să nu fie lipsă de ostași.« Legiunelor sale li demândă el să zidescă în Egipt iazuri pe riul Nil, și în Asia drumuri, pe malurile Dunărei să are pământuri și să sēmene pâne, éră în Francia sudică să planteze maslini.

Dară a trecut numai puțin timp și supuși sei, ba lumea cealaltă se arătară nemulțămîți. Împăratul ênsuși, îndată ce s'a ivit între soldații sei, cari l'au fost însoțit în douedeci de lupte invingătore, s'a ucis de cătră aceste horde nemulțămite și a picat un martir al ideei sale nobile și inalte, — dară nerealisabile.

Migrarea popórelor, năvala Germanilor resboi-nici, a prelăcut imperiul roman, devenit acuma neapt pentru resbóie, în ruine, doctrina primului creștinism, producătore de flori próspețe, demândă pacea, fără inse a o putē realisă în practic. Abiă 800 de ani după acest imperator roman, care a intenționat a lăți palmierul păcii peste întreg rotogolul pământului, s'a ivit din nou acēsta idee, dar în forma schimbată.

În Francia sudică porni preoțimea, sub greutatea cutropitore a luptelor neinterupte, indemnul spre crearea unei federațiuni pacinice. Nobilul abate Odilo de Clugny, episcopii din Arles, Nizza și Avignon se adunară în anul 1041, și schițară documentul așa numit »Treuga dei«, a păcii dumnezeșci. Într'acea simțiră ei inse necesitatea a face acestui timp selbateg câteva concesiuni. Ei nu cerură o pace generală, ci declarară numai timpul din joia până în luna fiecărei săptămăni, ca țilele patimelor și invierii lui Christos în mod solemn de țile de pace.

Instituțiunea acēsta a aflat tot atât de grabnic resunet și admiratori destui, — pe cât de tare s'a conturbat și nu s'a băgat în sēmă de fel. Pontificele Urban II a primit-o chiar pentru întreg teritoriu bisericiei sale, și a recunoscut-o de-o parte integrantă a dreptului canonic: lucru neînțelegibil și cu atât mai

397
mult de mirare, că hotărērea acēsta s'a făcut în acea adunare bisericescă, în care s'a hotărît și prima espediția cruciată.

Pe cât de frumos și sublim éră născocitā idea, a procură creștinătății intrunite o pace universală, pe când se porniā ea la luptă pentru mormentul mântuitorului, contradicerea internă, care zace în planul unei păci pe un teritoriu mărginit, față cu focul universal, aprins tocmai în momentul acesta, apare ca o dovédă nouă pentru imposibilitatea susținerii ideei de pace.

Și într'adevăr s'a descompus instituția acēsta, mai că îndată, cu tôte că în timpul cel scurt, cât a durat, a adus fructe binecuvântate. Cu tôte că papa Alesandru III. a mai întărit odată Treuga dei în anul 1179, a remas ea totuș o instituția învechită, și nicăiri recunoscută. De sigur nici n'a fost cândva un timp mai puțin apt pentru exercitarea și susținerea ei, decât evul mediu cu crudelitățile sale spirituale și morale, și referințele sale politice desfăcute. Dreptul pumnului și cavalerismul se susțineau în interiorul fiecărui imperiu tot atât de tenace, ca și între țerile singuratece, ura confesională.

Din ruinele statelor feudale, din ruinele fortărețelor cavaleresce, înfloriră principatele evului nou în monarhiile naționale, și aduseră cu sine popórelor garanția unei păci interne, în ținutul țerei, simplu numai prin puterea legilor. Numai stăpănitorul, ca conducătorul statului, éră de aci înainte îndreptățit a purtă resbóie și ajutorul înarmat al fiecărui singurit trebuia să se supună decisiunilor legilor. Resbóiele inse ce le purtă monarchul, nu erau menite a fi un lucru arbitrar sēu isvorit din poftă de gloriā, ci aveau să fie ultimul mijloc de scăpare ale statelor pentru de a-și apărá interesele și a-și susține esistența.

Abiă din acēsta idee nouă și mărețā ale statelor putū să se nască dreptul de presente al gițiilor, putū să se stabilescă dreptul resbóielor, care se pună opintirilor popórelor astringeri legale, de valóre internațională. Și în lățirea sa mai departe a adaos el mult, pentru de a le răpi resbóielor tervearea lor esternă și a estinde și asupra lor poruncele umanității.

Intemeierea statelor moderne, întărite firm prin introducerea aceste, au vîrit și nisuințele după o pace eternă în forme mai noue. În locul puterei preoțeșci a intrat puterea luménă, și continând acēsta din urmă totodată și planurile împăratului Probus, s'a încercat ea, de a aduce măcar un stat universal, măcar Europa, într'acolo, ca să norocescă lumea cu o pace eternă. Nime altul, decât chiar Enric IV, marele rege al Franciei, își ocupă, ajutorat de ministrul seu general Sully, facultățile sale politice și energia sa cu acest plan general. Europa să devină de aci înainte o republică creștină, constătore din șese monarchii ereditare: Francia, Anglia, Spania, Șvadia, Danemarca, și Lombardia, din cinci imperii electorale: »Germania, statul papal, Ungaria, Bohemia și Polonia. în fine din patru republice: Venetia, Țerile de jos, Elvetia și Italia de mijloc. Întrênsele să domnescă libertatea confesională și egalitatea dreptului, un tribunal suprem să decidă asupra tuturor certelor și un juriu deosebit să prevină ori cărui resboiu.

Dară ne întrebăm acuma, prin ce mijlócē? Ce fel de putere s'ar fi putut acordă acestui tribunal, care se fi fost de ajuns a-l facesă se respecteze sentințele sale față cu desbinările intereselor reciproce? Și ce fel de mijlócē de astringere să-i fi stat la dispoziție față cu membrii renitenți ai federațiunei? Respusul pôte fi numai unul: »Resbelul, puterea armelor!«

(Incheierea va urmā.)

Averchie Macovei.

Femeia la treizeci de ani.

Sacher-Masoch.

Este interesant de observat ce rol mare j \ddot{u} că in literatura pop \ddot{o} relor latine și slave femeia \acute{e} r in literatura germană fata. O virgină indărătnică, neimblândită totdeuna a fost un subiect de predilecțiune pentru poezii germani. In cântecul Niebelungen este Brunhilda; Schakespeare a creat pe >dama indărătnică<; nu putem să trecem cu vederea nici pe Pantelilea lui Kleist. Din această preocupare câtră fete a poezilor germani isvoreșce intrăga poezie germană, și cu deosebire t \acute{o} te greșelile și părțile bune ale teatrului german.

Dacă teatrul este peste tot dominat ađi de francezi, apoi acesta își are cauzele ei legitime. Puterea aceasta nu numai pentru aceea o au piesele franceze pentru că ele in totdeuna zugrăvesc viața reală, luptele și patimele din present și astfel urm \acute{e} ză chiar principiilor lui Goethe, până ce piesele de teatru germane aduc pe scenă când un Brutus, când un Hohenstauf, séu in casuri mai bune vre-un Cronvell ori Richelieu, pe care il plăsmueșce după fantasia lor; nu, superioritatea pieselor franceze consistă mai mult in aceea, că eroii séu eroinele dramelor și comediilor lor totdeuna s \ddot{u} nt femei in t \acute{o} tă firea, c \acute{o} pte și desvolate atât trupeșce cât și sufleteșce, până ce eroinele pieselor germane s \ddot{u} nt de ordinar câte o fată tineră ori in casuri mai bune, o v \acute{e} duvă tineră.

Vieta fetei nu este dramatică; o singură trăsătură dramatică este in vieta fetelor, și acesta o putem ved \acute{e} in Margareta din >Faust< a lui Goethe. Ori-cine dramatizează o fată, nu face decât să imiteze, de cele mai multe ori f \acute{o} rte slab, pe Goethe. Hebel creând pe Maria-Magdalena n'a făcut altceva decât a făcut o Margaretă mai modernă.

Cu fetele s'a isprăvit in această privință.

Cu femeile măritate lucrul este tocmai contrarul.

Vieta lor ne dă đi cu đi nou și nou material și acei dintre autori cari șciu să se surprindă scene și fapte din vieta conjugală, află aici un vast teren de exploatare.

Un artist cu gust totdeuna își va crea eroine femei măritate și nu fete. Bărbatul matur își va găsi o plăcere nesp \ddot{u} s de mare și va put \acute{e} fi inspirat de sentimentele cele mai variate, de patimele cele mai profunde, av \acute{e} nd relațiune fie de amor fie de amicitia platonice cu o femeie care este la acelaș grad de cultură și desvoltare ca el.

Lucrul acesta va remăne pentru totdeuna un adev \acute{e} r și n'acelaș timp o taină de care vecinic se vor ocupa artiștii.

Dacă vorbesc de femeie, ințeleg totdeuna o femeie la zenitul ei, când este in v \acute{e} rștă de 30 de ani.

In Germania adesea poți auzi dic \acute{e} ndu-se: „O, această femeie este deja in v \acute{e} rștă, ea este apr \acute{o} p \acute{e} de 30 de ani.“ Cu alte cuvinte v \acute{e} rșta de 30 ani este un hotar peste care nu trebuie să calce o femeie decât ea mai voeșce să iubescă, decât mai doreșce plăcerile. Ce prostie! Ce ideie greșită! Și ce ridicol! In demnat de bunul lui simț, francesul și italianul dă rolul prim femeiei de 30 ani și sigur că acesta cu gusturile ei desvolate, cu spiritul seu cult numai să incante p \acute{o} te.

Femeia de 30 ani, in ori ce cas este superi \acute{o} ră unei fete.

O fată tineră, da, p \acute{o} te să ne incante pe un moment cu frăgedimea cul \acute{o} rei și figurei sale, prin neastempe \acute{r} ul ochilor și buzele ei dorit \acute{o} re, p \acute{o} te să ne ațate și irite simțurile, — dar nu este mai puțin adev \acute{e} rat că femeia de treizeci de ani, cu estetica ei desvoltată, prin plasticitatea corpului ei și mișcările ei m \acute{e} surate și uș \acute{o} re, prin caracterul ei hotăr \acute{i} t energetic, prin entuziasmul de care-i este sufletul plin, de sigur ne l \acute{e} gă mai mult, ne p \acute{o} te domina mult mai tare decât ori-ce fată. Dacă aparițiunea unei fete ne incantă, o femeie de treizeci de ani ne orbeșce, ne imb \acute{e} tă, ne ia mințile: cea dint \acute{e} i ne inspiră dor, ne chemă a visă, c \acute{e} stălaltă ne chemă a inv \acute{e} ta, a trăi, a gustă plăcerile cele mai am \acute{e} țit \acute{o} re.

Fata, aibă ea ori și ce insușiri inalte, remăne neinsemnată pe lângă o femeie. Modestia, simplitatea și nevinovăția s \ddot{u} nt cele mai mari virtuți ale ei: femeia ne impune prin intrăga ei ființă și prin esperiențele bogate ce le are. O fată decât cun \acute{o} șce lumea și are conșciența val \acute{o} rei sale personale, se consideră ca stricată; o femeie naivă și fără esperință, apare stângace de tot.

Vrajul ce-l p \acute{o} te avea asupra n \acute{o} stră o fată, ne remăne pentru totdeuna inesplicabil, o femeie are in se o inriurare conșciantă, hotăr \acute{i} tă asupra n \acute{o} stră: îi cădem la pic \acute{i} ore ca niște sclavi.

Bărbații pot să fie nebuni, după o fată și p \acute{o} te s'o ia de nev \acute{e} stă, dar de iubit numai femeia o pot.

Etă o ideie dintre cele mai sublime: sufletul unei fete s \acute{e} m \acute{e} nă cu o f \acute{o} ie curată, nescrisă, ce ne o oferă natura ca să o umplem cu idei și cu dorințe, dar cât de rar reușeșce acesta!

Până ce femeia este o ființă completă, șcim totdeuna pentru ce o iubim, nu trăim numai cu speranțe și cu vagi dorințe.

Dorul ce ni-l deșt \acute{e} pă o fată in suflet p $\acute{o$ te să ne facă cel mult a ne căsător \acute{i} , dar nu este cătuș de puțin ceea ce noi numim amor.

Căsătoria cere ca bărbatul să stea totdeuna mai sus decât femeia, să aibă o autoritate și o influență asupra soției, această să-l privescă cu \acute{o} recare admirare: decât acesta nu ne succede, atunci intrăga căsătorie este ceva trecător.

Iubind in se bărbatul doreșce el singur, să-și p \acute{o} tă privi nev \acute{e} sta ca mai sus pusă decât d \acute{e} nsul, căci in cele din urmă nu iubim decât pe cel care ne p $\acute{o$ te impune, și lucrul acesta numai femeia il p $\acute{o$ te face, ca care are putere asupra n \acute{o} stră și ne face, mai mult séu mai puțin sclav al ei. Apr \acute{o} p \acute{e} același lucru este cu amorul ca și cum stă tr \acute{e} ba intre pop \acute{o} re și cuceritorii lor: ne aducem mai mult aminte de un Enrich VIII ori de un Ivan Gr \acute{o} znicul decât de alți domnitori mai bl \acute{a} ndi.

Și noi iubim pe stăpânele n \acute{o} stre, și decât s \ddot{u} nt crude le iubim cu atât mai tare și mai fanatic cu cât vor trată mai reu cu noi.

Mândria se ințelege că nu-l lasă pe bărbat să mărturisescă t $\acute{o$ te aceste, dar adev \acute{e} rul remăne adev \acute{e} r chiar decât l'am t \acute{a} gădui in modul cel mai hotăr \acute{i} t.

Bărbatul iubind se face stăp \acute{a} n fetei și sclav femeii, dar lanțurile lui le va purtă cu plăcere.

Fata totdeuna caută in bărbat un ideal ce și l'a creat citind romane, și decât bărbatul ei nu este după cum l'a visat, pentru ea aceasta abiă mai insemnă ceva.

Femeia — abđice. La treizeci de ani cun \acute{o} șce lumea, vieta, \acute{o} menii și cu deosebire pe bărbați. Șcie că pe p \acute{e} m \acute{e} nt nimic nu este perfect, a cunoscut pe bărbatul slab, demn de dispreț și va șci cu atât mai mult să-i prețuească decât va găsi unul bun, in a căru \acute{i} inimă să găsescă cel puțin o schinteie din entu-

siasmul și căldura ce o doriă s'o ale și p'a cărui piept să-și odihnească capul ostenit. Nu-l va privi prin prisma idealului de fată ci se va bucura că l'a găsit așa cum este, nu-i va cere acestuia să fie ideal, cere numai iubire, acosta este principala dorință a ei, dar apoi și ea îl va iubi ca pasiune, resignat și eu așa entuziasm de care nu pot să aibă.

Femeia de treizeci de ani știe că este la vârstă unde căile vieții se despart. Sufletul ei e dezvoltat, mai degrabă nici poate fi, este frumoasă cum nu a mai fost și nici nu va fi nici odată.

Mai are numai câțiva ani, și după aceea — de și încet, — dor merge în jos și conștiința acestei perdeni, îi tulbură ființa.

Poate încă să mai alege. Și ea alege. La prima alegere s'a înșelat; a doua oară se ține de bărbat cu toată puterea.

Fata visază, femeia se bucură de iubire și-o gustă ca un adevărat gourmand. Femeile de treizeci de ani iubesc și fericit este acela pe care-l iubesc. Sfârșitul iubirei și vieții lor este plin de căldură, de lumină și poezie.

Societatea pentru fond de teatru român

adunarea sa generală din 1889 o va ține la 21 și 22 septembrie n. a. c. în Caransebeș.

Programa.

Pentru ziua primă:

1. Președintele va deschide adunarea generală la 10 ore înainte de amăzi.
2. Se aleg doi notari pentru ședințele adunării.
3. Secretarul societății va citi raportul comitetului societății asupra lucrării sale începută dela adunarea generală din urmă.
4. Se alege o comisiune de 5 membri pentru propuneri și raportul comitetului i se predă spre examinare.
5. Cassarul societății va citi raportul despre starea casei cu sporul dela ultima adunare încete și peste tot despre averea ei.
6. Se va alege o comisiune de 5 membri pentru examinarea raportului cassarului.
7. Se va alege o comisiune de 5 membri, cari în înțelesul §-lui 4 din statutele societății vor câștiga membri fondatori, ordinari și ajutători pentru societate.
8. Se vor citi discursuri corespunzătoare scopului societății seu de alta materie literară, ce sînt de a se insinua înainte de adunare, vicepreședintelui Iosif Vulcan.
9. Președintele incheie ședința.

Ziua a doua.

1. Președintele deschide ședința și protocolul ședinței prime se va citi și autentică.
2. Raportul comisiunii pentru câștigarea membrilor noi.
3. Raportul comisiunii asupra socoților cassarului.
4. Raportul comisiunii asupra raportului comitetului și insinuarea altor propuneri în interesul fondului de teatru.
5. Propunerea pentru locul adunării generale în anul 1890.
6. Se va alege o comisiune de trei membri pentru autenticarea protocolului din ședința a doua.
7. Președintele va închide ședința adunării generale.

Din ședința comitetului ținută în Budapesta la 20 august 1889.

Iosif Hosszu,
președinte.

Dr. Al. Marienescu,
secretar.

Sarah Bernhardt acasă.

Abia își poate cineva imagina gustul cu care Sarah Bernhardt își are arangiată locuința sa din Paris și plăcerea cu care renumita artistă petrece aici.

Femeia care a fost serbătorită în toată lumea, a cărei venire într'un oraș a electricizat întreg publicul, la Paris trăește ca un pusnic, retrasă în casa sa de pe bulevardul Péreire, unde șgomotul capitei ei mai nici odată nu pătrunde. Numai roboitul tramvaiului conturbă din când în când liniștea casei ei. La început nu putea să suferă tramvaiul și se suferă reu că s'a tras linia aproape de casa ei. Acum înse căce tramvaiului în glumă »Memento mori«, căci îi aduce aminte de viața sa când tot în vagon petrecea.

»Ei, dragul meu, dice ea, a trebuit să călătoresc mult ca să câștig ceva. În casă abia ne ajunge 2500 franci pe zi.«

Și cuvintele aceste le dice cu atâta dulcătă și sinceritate, încât nevrând chiar, îți vine să le tragi o ocară celor cari o neliniștesc cu achitarea conturilor, remase d'altfel numai șciu de câți ani.

După cum spune înse tot ea, acum s'a pus pe economii ca să aibă ce da ca zestre nepoțelor sale când se vor mărita. Eță cum nepoții îndreptază lumea.

Locuința sa și-a făcut-o altfel din venitul ce i-a adus rolul »Margaretha Gauthier.« Și lucru ciudat: este grozav de mândră că toți birjarii șciu unde șede. În adevăr, la Paris unui birjar mai cum se cade i-e destul să-i spuni: »Madame Sarah Bernhardt,« ca să te conducă aici. Dăcă vei voi să-i mai dai și unele deslușiri, apoi o ia în nume de reu.

Intrând în casă, dai numai decăt de bătrânul Emil, care este un fel de „totum factum“, un om bătrân, genial dicând, care știe tot atât de bine în care cutie a pus la San Francisco acile de pèr ce artista le foloseșce în Theodora, cât de bine știe unde a pus la Londra păharul de otravă al Fedorei.

El îți spune decăt artista e acasă ori decăt a plecat, decăt primeșce ori nu.

Celor cu cari Emil este intim, le face semn numai cu cōda ochiului și ei intră în salonul de primire.

Acesta este un salon vast, arangiat în stil oriental. Din fund se aud cânteci'e și strigătele a tot felul de păseri exotice, giur impregiur otomane, pe jos piei de urși albi, pantere și alte. În fiecare colț câte un polog format din câteva sulii vechi nemșeci și covore indiane... D'asupra căminului este portretul mai nou al artistei. El e făcut de pictorul Clairin. Mai sînt aici și alte tablouri: unul de Xenty, care a desenat pe artistă în rolul ei Tosca un alt portret al dnei Luisa Abbema, verișoră a artistei, apoi mai multe portrete ale fiului artistei, Maurice, care sēmână grozav cu maica sa.

Tot aici este bustul neterminat al dlui Damala.

»Ei, soția mea a cam neglijat sculptura și astfel îi vine greu acum să lucreze mai mult,« dice dl Damala visitorului.

Apare apoi și artista, mai adeseori în haine albe.

Tragediana care te face pe scenă să-ți inghețe sângele în vine, acasă este blândă, dulce și plăcută.

Stă ore întregi și vorbește despre cele mai neînsemnate nimicuri... Cât de mult îi place cânele cel mare, cine i-a dăruit pelea de urs alb, dela cire a primit pălăriile de tot felul ce atârnă de pereți... Sînt aici tot felul de pălării, una din fulgi, a primit-o dela un șef al indienilor...

D'apoi sufrageria... e fantastic de tot aranjată... Pe pereți, pe plăci de aur sînt desinate tot felul de scene de bucătărie...

Camera de baie este inundată nu de apă, ci de tot felul de flori... Și 'n loc de cosciug, de care se vorbea că artista îl ține aici, găsești un adevărat muzeu de tot felul de juvaricale dintre cele mai prețioase... Cu deosebire sînt multe brăuri, vreo 50, toate de aur.

Biuroul artei este la un loc cu al bărbatului ei.

O cameră spațioasă, mare, doue mese, pe perete portretul lui Victor Hugo cu dedicație artei precum și alte portrete d'ale rudelor și cunoscuților.

§. §.

V é r a.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

Desemnătorul ilustrațiunii din nr. prezintă ne înfățișează véra, anu-timpul atât de plăcut, când totul e viață și bucurie.

Véra se reprezintă prin o nevestă frumoasă, impresurată de toate darurile naturei. Spice bogate; flori și fructe plăcute paseri cântă ori, ângerăși cu aripi fac cadra in giurul ei.

Și densa incununată de toate grațiile cu farmeci, privește fericită in giur de sine, ținend in mână un eventail frumos, cu care se recorește.

I. H.

Literatură și arte.

Carmen Sylva. In nr. 6 al diarului german »Niederländische Zeitung«, ce apare in Rotterdam, se află publicată biografia augustei noastre scriitoare Carmen Sylva. Articolul e semnat cu inițialele G. S.

„**Portul Constanța și podul peste Dunăre**“ este titlul unui studiu economic, datorit penei dlui P. S. Antonescu-Remuș. Autorul își imparte lucrarea in 4 părți: Istoricul, tehnica, politica și economia podului. Incheând, autorul se exprimă pentru facerea unui pod peste Dunăre, cât mai in grabă, căci »astfel vom prescurtă distanță dintre noi și părțile cari consumă produsele noastre, tot odată vom puté vinde cerealele noastre mai cu preț.«

Lucrările dela biserica Trei-Ierarchi din Iași au inceput a se continuă cu mai multă activitate. Cele doue turnuri ale bisericii sînt deja isprăvite. Acuma se lucrăză la poleirea corpului bisericii pe din afară, ér pe din lăuntru la sculptura mai multor pietre, ce fac parte din pereții interiori. Biserica promite a fi un capd'operă de sculptură, interesantă atât prin frumuseța cât și prin variațiunea ei.

Schakespeare in Bulgaria. Dl Kriasto Iv. Nirski, vechiu deputat bulgar, actualmente primar al orașului Varna, cunoscut prin numeroșele sale compozițiuni, a tradus de curend in limba bulgărescă doue piese ale lui Shakespeare și anume: »Othelo« și »Neguțătorul din Veneția.«

Diary nou. Voința țerii e numele unui diary, ce apare in Turnu-Severin. Tendințele sînt liberal-conservatoare.

Teatru și musică.

Șiri teatrale și musicale. Dna *Aristita Romanescu* și dl *Grigore Manolescu* sînt așteptați in curend la București, unde vor da mai multe reprezentațiuni teatrale, la Dacia, până ce se va deschide stagiunea Teatrului Național.

Teatrul Național din București. Dl *Neculae Luchian* a fost numit director de scenă pentru stagiunea 1889—90; ér dl *Thais*, artist frances, a fost angajat ca revisor cu salariul de 1400 fr. pe an.

Concertul din Hațeg dat la 10 august de Reuniunea română de cântări a reușit foarte frumos. Programa ce o publicarăm și noi, a fost executată exact, publicul numeros a ramas multămit. Conducătorul corului dl *C. Popovici* a primit complimente din toate părțile. Dintre concertanți, dșora *Maria Popovici*, elevă premiată a conservatorului de musică din București, a dat probe de pianistă excelentă. Asemenea și sora dsale, dșora *Elena Popovici* a încântat pe toți cu rarul seu talent, ér micuța *Ersilia Popovici* a surprins tot publicul. Dl *C. Popovici* și ca violinist a stors aplause bine meritare. Se crede, că corul la prima ocașiune va da și o reprezentațiune teatrală.

Reprezentațiune teatrală română in Borgo-Prund. Inteligența română din Borgo-Prund, in Ardeal, a aranjat acolo la 18 august o reprezentațiune teatrală, in folosul școlei din localitate. Presidentul comitetului aranjator e dl dr. *N. Hanganuț*, secretar dl *E. I. Dan*. Se vor jucă piesele: »Vecinătatea periculoasă«, comedie in un act, din nemțeșce; »Corpus delicti« comedie in un act de *Ioan Moșoiu*; »La miezul nopții« comedie in un act. In aceste zu jucat damele *Maria E. Dan*, *Iosefina Buta*, *Veturia Flămend*, *Constanța Flămend* și dnii *E. I. Dan*, *Simion Pahone*, *George Ghița*, *Vasile Pahone*, *Ioan Șuțu*, *Ioan Băloiu* și *Leon Parasca*.

Teatru românesc in Seliște. Dl *Dobricean* și soția dsale, actori din România, au dat de curend o reprezentațiune teatrală in comuna Săliște de lângă Sibiu. Publicul a spriginit cu destulă căldură întreprinderea acésta nu tocmai rară in comuna aceea inteligentă și bogată.

La Oravița corul bisericesc gr. or. a dat la 1 august un concert insoțit de reprezentațiune teatrală. S'a jucat piesa »Arvine și Pepelea« seu »Cuiul din casă«, in care escelă dșora *Dragina Cucu* și dl *Jian*. In concert au fost aplaudați dnii *I. Neda* și *Jian*, care a condus și corul bine ins.ruit. După teatru urmă joc. Petrecerea s'a ținut in grădina otelului »corôna de aur.«

Dna Darclée la Petersburg. Cetim in »Gil Blas« din Paris: Succes imens, ne dice depeșa ce ne soseșce din Petersburg. Dna *Darclée* a cules aplause entusiastice la Opera Imperială. Rușii au aplaudat cu trefesie pe încântătorea stea a Operei. Dna *Darclée* (*Hartulari*) tredue să jôce in *Romeo*, *Faust* și *Mignon*.

Opera italiana din București. Êtă piesele din cari se compune repertoriul operei italiene, ce va fi adusă de dl *Serghiade*, pentru a da numai 32 de reprezentațiuni pe scena Teatrului Național din București. *Aida*, *Rigoletto*, *Ernani*, *Trovatore*, *Un ballo in maschera*, *Simon Bocanegro* și *Othelo* (*Verdi*) — *Hughenoții* și *Africana* (*Mayerbeer*) — *Lucia*, *Lucretia Borgia* și *Favorita* (*Donizetti*) — *Somnambula* și *Puritanii* (*Belinni*) — *Faust* și *Romeo și Julietta* (*Gounod*) — *Evreica* (*Halévy*) — *Carmen* și *Pescătorii de perle* (*Bizet*) — *Mignon* (*Ambroise Thomas*).

„**Nunta dela Valeni**“ este titlul dramei ce se repetă actualmente, pentru a fi reprezentată pe scena teatrului regal din Mûnich. Subiectul este tras din romanul dlui *M. Brociner* »lonel Fortunatu«; ér ac-

ținea se petrece în România. Piesa, după cum spun diarele germane, promise a avea succes.

Teatru grecesc în București. În luna septembrie va sosi în capitala București o trupă grecescă de melodrame. Această trupă va juca la teatrul Bulevardului său la Teatrul Național. Dl Divrioti, represintantul acestei trupe se află în București.

O nouă operă a lui Rubinstein. Anton Rubinstein a terminat de curând o nouă operă musicală intitulată: „Gorusha sau o bețivă nocturnă.” Această operă va fi represintată pentru întâia oară la opera imperială din St. Petersburg, cu ocaziunea iubileului musical a ilustrului maestru, care se va face, în capitala imperiului rus, în ziua de sâmbătă 18 (30) noiembrie viitor.

Lăutarii români. Cetim în „Românul”: Mania voiajului a apucat pe lăutarii noștrii. Peste 60 de lăutari se găsesc nu numai la Paris. Alții, zeloși de succesele confrăților lor, le au luat după urme. Pe când unii se duc, alții se întorc și dintre aceștia se opresc priu marile orașe europene, unde dau concerte. Actualmente la Viena, o bandă de lăutari români, cântă în cafenea de pe Prater, Fertl's Grand Etablissement, și obține succese frumoase.

Biserica și școlă.

Știri bisericești și școlare. Pr. Ssa părintele episcop Nic. Popea a emis către clerul și poporul eparhiei sale o pastorală, prin care le anunță urcarea sa în scaunul episcopesc de Caransebeș. — Dl Gavril Trifu, profesor la preparandia din Zălau și vicepresident al reuniunii învățătorilor români din Selagiu, a fost transferat la Szabadka; cu durere și părere de reu înregistrăm această știre. — Dl Vasile Cocârta, preot gr. or. în Rușii-Moldovița în Bucovina, a dăruit 500 fl. pentru școlă din Satul acela. — Dl Candidă Mușlea, zelosul învățător din Brașov, a fost ales învățător la școlile normale române de acolo.

Școlă de fete a „Reuniunii femeilor române selagiene” având a se continua și în anul școlastic 1889/90, inscrierile se vor face la subscrisul în 29 și 30 august a. c. Didactrul anual este 3 florini v. a. care dimpreună cu 50 cruceri, pentru biblioteca școlii este a se plăti cu ocaziunea inscrierii. Se atrage atențiunea părinților interesați, ca în acesta școlă, afară de studiile prescrite, se pune deosebit pond pe instruirea în lucrurile de mână femeiești și pe industria de casă. Directorul școlii se angagează a se îngriji, ca recercat prin părinții interesați, elevele să fie încvartirate la case oneste și cu plată modestă.

Alegere de protopresbiteri. În diecesa Aradului s'au ales de curând doi protopresbiteri, la Arad și la Bănat-Comloș. În locul al doile, protopresbiterul din Ciacova, părintele Miulescu a intrunit 34 voturi, Bogdan 13, dr. Trăilescu 8, Biberca 1, ședule albe s'au dat 2; în locul prim, administratorul protopresbiteral părintele Moise Boeșan a avut 30 de voturi, protopresbiterul din Radna I. Beleş 13, protopresbiterul din Buteu Const. Gurban 12.

Ce e nou?

Hymen. Dl Terențiu I. Ursu, candidat de preot și rigorosant în drept, la 4 august n. s'a fidanțat cu dșora Rosa Beleş, fiica dlui Augustin Beleş preot gr. or. în Șimand; cununia se va serba la 1 septembrie n.

Știri personale. Dl Aurel Babeș, șeful lucrărilor chimice dela laboratorul de bacteriologie din Ecuerești va fi trimis de guvernul României la Paris, să

se specializeze în științele chimice, bacteriologice. — Dl Titu Maiorescu a petrecut vèra în Elveția, de unde țilele acestea s'a întors la București. — Dl P. P. Carp a petrecut sezonul de băi cu familia sa în Borsec, de unde s'a dus la moșia sa Țibănești. — Dl Apostol Mărgărit, energicul luptător din Macedonia, a plecat din București la Constantinopol.

Asociațiunea transilvană. Despărțământul selagian al Asociațiunii transilvane a ținut adunarea sa generală în comună Treznea, la 6 august n., sub presiul Rds. d. vicar Alimpiu Barbolovici care deschise adunarea cu o cuvântare frumoasă, la care răspunde dl Pavel Roșca, în termeni torte călduroși.

Din raportul comitetului s'a constatat, că și 'n anul trecut fruntașii români ai Selagiului au fost la înălțimea lor. Dl George Pop, proprietar mare în Băsești, și 'n anul acesta a dat doue premii: o vacă cu vițel și o scrofă cu porci; dl dr. Ioan Nechita, avocat în Zălau, 20 fl.; dl Andrei Cosma, directorul bancei „Silvania” din Șimleu 20 fl. și dl vicar Alimpiu Barbolovici 10 fl. Aceste premii s'au conferit învățătorilor mai harnici. Și cu ocaziunea acestei adunări s'au premiat doi învățători. Dela membri s'au încassat 96 fl. Dl V. P. Papiriu a cetit o disertatiune.

Reuniunea femeilor române din Selagiu a ținut adunarea sa generală în comuna Treznea, la 6 august n. sub presiul dnei Clara Manu, care a salutat publicul adunat prin cuvinte bine simțite. Apoi harnicul secretar al Reuniunii dl Andrei Cosma, a cetit raportul comitetului, care a constatat cu mare bucurie, că școlă de fete inițiată de reuniunea acesta s'a deschis anul trecut la Șimleu și grație zelului comitetului, progresază frumos. Adunarea a luat act cu plăcere de acest fapt. Apoi s'a încassat tacsele dela membri noi și vechi.

Bal românesc în Selagiu. La 7 august, cu ocaziunea adunării despărțământului selagian al Asociațiunii transilvane și a adunării reuniunii femeilor române din Selagiu, în comuna Treznea, s'a dat și un bal care a reușit escelent. Au luat parte dnele Maria Cosma din Supur, Emilia Pop și Eleonora Nichita din Zălau, Ana Farago din Drag, Maniu din Zălau, Papiriu din Iclodul-mare, Lăpuștean din Șimleu, Flonta din Boeșaromână, Pop din Poptelec, Marinceș din Nireș, Stanciu din Dorolț, Mica din Odorheiu, Leményi din Borșa, Roșca din Sânpetru, Papiriu din Ciumarca și dșorele Aurelia Cosma, Maria Lăpuștean, Rosalia și Eugenia Papiriu, Stefania Pop, Maria Nossa, Rosalia Marinceș, Eugenia Trif, Nichita, German, Chiffa, Cornelia Pop, Olariu, surorile Prunduș, Petrecerea a ținut până dimineța. Romana și Quadrilul au fost jucate de 80 de părechi.

Petreceri de vèră. Inteligența română din Turda și giur va da la 27 august n. o petrecere de vèră în sala casinei de acolo și în folosul societății de lectură a femeilor române din Turda și giurul. În fruntea comitetului arangiator stau: dl Iuliu C. Vlăduț president, dna Victoria Metaroș casieră și dnii Vas. R. Ramonțai secretar, Petru Marin controlor. În pausă se vor juca jocurile Călușerul și Bătuta. — La Hunedóra în 6/18 august s'a dat de către damele române din Hunedóra, o petrecere cu dans în sala bereriei, în folosul Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedórei. — La Tușnad s'a dat în 2/14 august o serată dansantă românească, în salonul de cură.

Fabricațiunea artificială a tutunului. O nouă industrie americană: »La science pour tous» arată că în America (Yanke) s'ar fi găsit mijlocul de a se face tutun, cu hârtie veche. Modul de preparațiune este destul de simplu: se ia o fõe de hârtie și se macerază mai multe ore în o decoctiune de nicotină, — care nicotină se obține efin făcând să fierbă tutun inferior în o mică cantitate de apă. Masine anume

imprimă asupra pastei încă umedă, nervurile unei foi de tutun. Se răsucesce apoi în formă de țigară, și... *le tour est joué*. Culore, aromă, nimic nu lipsește; unii merg până a spune că acest tutun modern este preferabil celui vechiu! Să credă cine vré!

Zestrea unei fiice de împărat. Zestrea principesei Sophia, sora împăratului Germaniei și soția moștenitorului Greciei, se ridică la 2.500.000 franci, moștenire ce i-a ramas dela tatăl seu, împăratul Frederic. Acești bani sunt depuși la o casă de bancă din Berlin și principesa cheltuește numai dobânda. Pe lângă această sumă, împărătesa i-a mai dat 100.000 thaleri (375.000 fr.) Drepturile principesei Sophia la moștenire, rămân intacte.

Căsătorii rare. În Bochum s'a încheiat în zilele acestea o căsătorie de tot rară. Prin ea se împreună opt feluri de frațiuni: Femeia s'a căsătorit a patra oară. Mai înainte se măritase tot după veduvi, cari fiecare îi aduseră copii în casă și după fiecare căsătorie a căpătat și ea copii. Bărbatul de acum, al patrulea, încă-i aduse două feluri de copii, din cari o parte îi avea dela soția lui cea dintâiu, pe care o luase ca văduvă.

O invenție pentru surzi. Un student dela facultatea de medicină din Charcov a inventat un astfel de instrument cu care chiar și cel mai surd om poate să audă. Instrumentul, cărei i s'a dat numele de »autilfon« este o simplă țevă care conține două elemente electrice și cu ajutorul unor conducătoare microfonice instrumentul se pune în legătură cu urechia. Cel mai mic șgomot din afară, prins fiind de instrument, se comunică îndată și auzului omului. De sigur că decă acest instrument se va adevăra ca bun pentru surzi, el va fi o binefacere pentru întreaga omenire.

Pete în sôre. S'a observat de mult timp încoace o pată mare în sôre. Această pată se află situată pe partea sudică a emisferei și are un sêmbure întunecos, care produce o umbră în formă circulară. Prin spectroscop, acest sêmbure apare roșu și e produs de hidrogen, părțile și dungile puțin mai deschise sânt formate din magneziu și natriu. Această pată e atât de mare că ar pute cuprinde întreaga noastră sferă.

Un pictor fără mână. La începutul secolului acesta se vorbea foarte mult despre un pictor, anume Ducormet, care cu toate că se născuse fără mână, a fost unul dintre cei mai distinși elevi ai maestrilor Lille și Gérard. Acum de curând va sosi la Paris o femeie pictor, care d'asemeni nu are nici o mână, și totuș desenază admirabil de bine peisage și sculptează tot atât de bine, cu piciorul. Ea s'a născut la Pepin Payer în cantonul Vaud. Chiar din copilărie a început să deseneze cu degetele picioarelor. La vârsta de 16 ani s'a dus la Genf, unde s'a perfecționat în pictură sub conducerea maestrilor Herbert și Menn și în sculptură sub conducerea lui Hugues Bevy. Ea se va stabili acum la Paris, und se va ocupa cu deosebire cu facerea de portrete.

Butoie de hârtie pentru bere. Americanii după ce au început să fabrice rôte de drum de fer de hârtie, scaune, cărămizi, etc. în curând vor întrebuița și butoie de bere făcute din pastă de hârtie (papier maché.) Un fabricant din New-York a și căpătat patentul fabricațiunei butoaielor de bere de hârtie și cari nu lasă nimic de dorit față de cele de lemn. El întrebuițază la fabricarea pastei din hârtie un fel de erbă care există în mare cantitate între Jersey City și Newark, și care până acuma nu era de loc întrebuițată și care se adaptază admirabil pentru acest scop. Un alt întreprindător a construit o mașină, care cu ajutorul a doi ômeni, poate fabrică zilnic câte 800

de butoie. După ce butoiele sânt scôse din forme, primesc prin o altă operațiune o glasă antiseptică. Mulți din fabricanții de bere din America întrebuițază deja aceste butoie cari sânt foarte bune și pentru esportul uleiurilor. De observat este că aceste butoie sânt și mai efline, se pot curăți mai lesne, mai ușore de transportat ca cele de lemn.

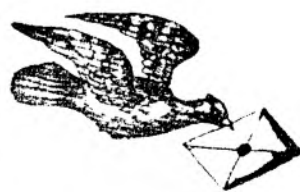
Vieta pentru o flóre. În ultimele zile ale lunii trecute la Neuchatel o tineră fată Ottilia Willons, a plecat cu un verișor al ei între munți ca să se plimbe și să culgă flori. Umblând p'acolo, lata a vëdut un fir de flóre pe marginea unei prăpastii și apropiându-se s'o rupă, vërul ei a strigat să bage de sêmă să nu cadă în prăpasti. Când băiatul a ținut-o înse, ea s'a speriat și s'a rostogolit în prăpastie, de unde a fost scôsă môtă. N'avea decăt o mică rană la cap.

Țarul invetător. La facultatea de medicină din Berlin este acum un student care se pôte mândri c'a avut de invetător pe actualul țar al Rusiei. Etă cum s'a întâmplat cu țarul să îmbrățișeze această carieră: Pe timpul resbelului ruso-turc, actualul țar al Rusiei, atunci moștenitor de corônă, petrecea la Ploeschi. Eră sălășluit la bancherul Iacob Nizzim. Țarul actual este mare amator de musică și tinerăa nevastă a bancherului îl acompania adesea la piano. Intr'o sêră dna Nizzim eră foarte indispusă. Ea se plânse că băiatul ei nu invetă bine la latină și vine acasă tot cu note rele. »O să-i ajut eu, să i se dea note mai bune«, și d'aici incolo începû să-l invete pe băiat latinescă, astfel că acesta în scurt timp începû să se îndrepte și să ia note bune.

Congresul dela Paris al femeilor. Până acum s'au ținut 120 congrese la Paris. Cel al femeilor a durat dela 12 până la 18 iulie. Congresul acesta a fost convocat de dna Morcier, o femeie cultă și energică, nepôtă a filosofului Naveille. Scopul acestui congres a fost d'a se arătă că e nevoia a se lărgi cercul de drepturi al femeilor. Au luat parte la acest congres femei din totă lumea, și reprezentante a 400 reuniuni de femei.

Congres geografic internațional. În vëra anului acesta, cu ocaziunea esposiției din Paris, între alte multe congrese ce s'au anunțat, se va ține și un congres geografic, la care sânt invitați a luă parte toți membrii societăților geografice din lume. Societatea geografică română a primit o circulară din partea comitetului organizator al congresului, că în urma intervenției făcute pe lângă direcția căilor ferate, acesta a redus prețul călătoriei cu 50 la sută.

Poșta Redacțiunii.

La mai mulți. Redactorul foi noastre fiind absent 6 săptămâni, s'a rentors și va responde numai decăt la toate scrisorile ce i s'au trimis de atunci.

Clus. Nu putem întrebuițâ ghicitoare de șac, căci versurile întrebuițate sânt rele.

Călindarul săptămânei.

Diaa sêpt	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sôrele
Dum. 11	dupa Rusali, Ev. dela Mateiu c. 18, gl 2, a inv. 11.	res	ap.
Duminică	13 Par. Maxim	25 Ludovic	5 10 6 53
Luni	14 Prof. Michea	26 Samuil	5 11 6 51
Marti	15 (f) Adorm. Prêcuralei	27 Rufus	5 13 6 48
Mercuri	16 Mart. Diomid	28 Augustin	5 15 6 47
Joi	17 Mart. Miron	29 T. cap. s. Ioan	5 16 6 45
Vineri	18 Mart. Flor și Laur	30 Benjamin	5 17 6 43
Sâmbătă	19 Mart. Andrei	31 Rebeca	5 19 6 41

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hâgel în Oradea-mare.